

Naturvernforbundet
i Oppland

DNT Hadeland

Lillehammer, 21. oktober - 2019

Vang kommune
Tyinvegen 5161
2975 Vang i Valdres
post@vang.kommune.no

Dette brevet er sendt på vegne av:

Oppland Orienteringskrets, DNT Hadeland, Naturvernforbundet i Oppland, Vestoppland Krets - Norges Speiderforbund og Norsk Ornitologisk Forening – Oppland.

Catskiing – forhåndsvarsel – innspill – Vang kommune

På bakgrunn av utsendte dokumenter, ønsker nevnte organisasjoner gjennom Forum for natur og friluftsliv (FNF) i Oppland å gi følgende høringsinnspill:

Vi vil frarå at det åpnes for catskiing ved Raudalen og ved Tyin-Filefjell, ut fra hensyn til friluftsliv, naturmangfold, klimagassutslipp og sikkerhetsutfordringer. Det vil ofte være sammenfall mellom områder og fjelltopper som er attraktive for catskiing og områder som er attraktive for andre turfolk. Stillhet, ro og urørt natur er viktige kvaliteter ved friluftslivet som blir negativt berørt.

Nordmenn er aktive friluftslivsutøvere og brukere av norsk natur. Undersøkelser viser at ni av ti oppgir at det å oppleve naturens stillhet og fred er viktige grunner for å gå tur og drive med andre former for friluftsliv.

Transport av skikjørere ved hjelp av tråkkemaskiner vil påvirke større områder, både i form av støy, men også som en forringelse av landskapet i form av godt synlige oppkjørte «snøveier» i ellers urørte fjellområder. En slik aktivitet kan forringe turopplevelsen for skigåere og skikjørere som søker stillhet og urørte områder.

Forum for natur og friluftsliv Oppland

Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER

Org.nr: 912 093 921

Tlf: 40049819

E-post: oppland@fnf-nett.no

Web: www.fnf-nett.no/oppland

Konflikten opp mot tradisjonelt friluftsliv synliggjøres også i Vang kommunes brev av 27.02.2018 til Miljødirektoratet:

Om området Raudalen – Slettefjell:

«Kommunen gjennomførte kartlegging- og verdisetting av kommunens friluftslivsområder i første kvartal 2016. Det aktuelle området for beltebilløype ligger i kategorien «store turområder med tilrettelegging», og har verdien «svært viktig» (se figur 2). Bakgrunnen for dette er Raudalen er et utfartsområde, det er et godt etablert og brukt langrennsløypenett her og områdene fra Raudalen mot Mugnetind er f.eks. mye brukt til fjellski-og randoneeturer. Eventuelle konflikter mellom etablert bruk av området og ev. ny trase for beltebilløype må utredes nøye ifbm. utarbeidingen av forskrift for beltebilløypen.»

Tilsvarende om området sør for Tyinkrysset:

«I kommunen kartlegging -og verdisetting av kommunens (friluftslivsområder) ligger det aktuelle området for beltebilløypen i kategorien «store turområder med tilrettelegging», og har verdien «svært viktig» (se figur 4). Bakgrunnen for dette er at det er et godt etablert og brukt langrennsløypenett her. Eventuelle konflikter mellom etablert bruk av området og ev. ny trase for beltebilløype må utredes nøye ifbm. utarbeidingen av forskrift for beltebilløypen.»

I de aktuelle områdene Raudalen/Slettefjell og sør for Tyinkrysset er det ikke mulig å unngå at traseene/løypene for stor del blir liggende i eksponert høyfjellsterreng. Konflikten opp mot tradisjonelt friluftsliv blir uten tvil betydelig. Tradisjonelle friluftslivsbrukere kan bli fortrent fra området. Utfra dette fraråder vi at catskiing blir gjennomført.

Selv om det foreligger lite konkret kunnskap om hvilke effekter motorferdsel har på reproduksjon og overlevelse for enkeltarter i Norge, anser vi det viktig å se til den generelle kunnskapen om at forstyrrelser kan ha negative konsekvenser for dyr. Menneskelig aktivitet kan påvirke dyr negativt for eksempel ved at dyrene får mindre tid til matinntak da de stadig må flytte på seg, eller at hekking/ungling mislykkes, samtidig som de får økt energibehov på grunn av økt aktivitet. Dette kan medføre redusert reproduksjon og overlevelse. Vi frykter spesielt konsekvenser for lirype og fjellrype, i en spesielt sårbar periode på ettervinteren. Disse artene er rødlistet, og i siste 10-15 års periode er det registrert betydelig nedgang i bestandene. Artene er nå vurdert som nær truet.

Vi reagerer også negativt på planene om catskiing i et klimaperspektiv; dette vil medføre økt motorferdsel som vil gi økte klimagassutslipp. Vi viser til at alle samfunnssektorer har ansvar for reduserte utslipp.

Vi ønsker i tillegg å belyse sikkerhetsutfordringene ved catskiing. Det kan være økt fare for flere skredulykker ved at større områder gjøres tilgjengelig for brukergrupper som ikke besitter nødvendig kunnskap og kompetanse på trygg off-piste-kjøring på ski. Det forekommer hvert år flere skredulykker i forbindelse med heis-basert skikjøring, men ved catskiing vil et enda større område gjøres tilgjengelig.

Om likevel planene om catskiing gjennomføres, ber vi om at tiltaket blir utredet i forhold til overnevnte konsekvenser opp mot samlet belastning i naturmangfoldlovens § 10. Løypene må også forsøkes plasseres slik at de både visuelt og i forhold til støy ligger så lite eksponert som mulig. Vi forutsetter at traseene merkes på kart og merkes i terrenget på diskret måte, men samtidig slik at det går tydelig nok fram hvor traseen går.

Andre momenter:

- Begrensninger mht. når transportene kan foregå. Man bør legge transportene til klart definerte tidsintervaller slik at dette innebærer minst mulig forstyrrelser og ulempe. Da kan det eksempelvis være et poeng også å frede tider da det ellers er liten trafikk, f.eks. før kl. 1100 – slik at de som setter stor pris på stillhet og ro, kan få mulighet til å oppleve en fredelig morgenstund i fjellnaturen – uten forstyrrelser fra motordur mv.
- Begrensninger mht. hvor mange transporter som tillates pr. døgn og uke.
- Begrensninger mht. hva slags type maskin/kjøretøy som brukes. Vi har forstått det slik at man i utgangspunktet tenker seg snørekjøring bak de samme prepareringsmaskinene som brukes i alpinbakken. Egne kjøretøy for denne trafikken, f.eks. med sitteplasser for passasjerer, vil innebære at man tar enda et langt steg i retning av tilrettelegging, dvs. distanserer seg fra en transport som skjer på egne bein. Hvis man skal stå ned en bakke «off-piste», bør man også kunne snørekjøre bak en løypemaskin.
- Samtidig bør det være grenser for hastighet, støy, utslipp mv. Man bør tilfredsstille en miljøstandard som ligger nær oppunder den høyeste som finnes tilgjengelig for denne type maskiner/kjøretøy.
- Informasjon om regelverk, spesielt hva angår tidspunkter for transportene – og kartfesting av traseene, skal legges ut på kommunens nettsider, på www.valdres.no, samt ved oppslag/opplysningsskilt på utgangspunkter for turer inn i de aktuelle områdene.
- Kommunen må etablere tilsyn med at de aktuelle traseene ikke blir brukt til ulovlig motorisert ferdsel, dvs. at de ikke blir brukt av andre enn de aktuelle transportene fra alpinanleggene.

Med vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Oppland
Ole Morten Fossli - Koordinator

Kopi til av uttalelsen sendt til:
Oppland fylkeskommune
Fylkesmannen i Innlandet
Miljødirektoratet